

Bilkent Üniversitesi
Matematik Bölümü

AYIN SORUSU

Şubat 2017

Soru: $x + y \geq 0$ koşulunu sağlayan tüm x, y gerçel sayıları için

$$(x^2 + y^2)^3 \geq M(x^3 + y^3)(xy - x - y)$$

eşitsizliği sağlanıyorsa, M gerçel sayısının alabileceği en büyük değeri bulunuz.

Çözüm: Cevap: M sayısının alabileceği en büyük değer 32 dir.

$x = y = 4$ alırsak $M \leq 32$ elde ederiz. Şimdi

$$(x^2 + y^2)^3 \geq 32(x^3 + y^3)(xy - x - y)$$

eşitsizliğini göstereceğiz. $s = x^2 + y^2$ ve $t = x + y$ olsun. O zaman tüm $2s \geq t^2$ ve $t \geq 0$ değerleri için

$$s^3 \geq 8t(3s - t^2)(t^2 - 2t - s)$$

olduğunu ispatlayacağız. $s = rt$ olsun. Şimdi ispatlanması gereken eşitsizlik tüm $2r \geq t \geq 0$ değerleri için

$$r^3 \geq 8(3r - t)(t - 2 - r)$$

şeklini alıyor. Son olarak tüm $2r \geq t \geq 0$ değerleri için

$$r^3 - 8(3r - t)(t - 2 - r) = 8(t - (2r + 1))^2 + r^3 - 8r^2 + 16r - 8 \geq r^3 - 8r^2 + 16r = r(r - 4)^2 \geq 0$$

olduğundan ispat tamamlanmıştır.